

VÉSZHELYZET

Bizonyos tünetek jelentkezésekor azonnal fel kell hívni az állatorvost, hogy elkerülhessük a nagyobb bajt. Bármikor, ha nem tudod, mi a baja a lovadnak, kérd ki a véleményét, inkább túl hamar hívj állatorvost, mint túl későn.

KÓLIKA

A kólika hasi fájdalmat jelent, rendszerint emésztőszervi panaszok okozzák. A kólika megelőzhető rendszeres féreghajtással, a lovad fogainak rendszeres ellenőrzésével (amit természetesen állatorvos végez) és azzal, ha kerülöd a hirtelen takarmányváltást. A kólikát sok minden okozhatja: lehet, hogy fájdalmasan göresöl a bélfal, lehet bélelzáródás, esetleg felfúvódás vagy a belek csavarodása. Minden esetben fontos a korai kezelés.

Jelek: a lovad nem érzi magát jól, ideges, nyugtalan, a horpaszát nézegeti, felrugdos a hasához, gyakran lehempereg, felkel. Előfordulhat, hogy foltokban izzad. A hőmérséklete, pulzusa nőhet, lehet, hogy szaporábban vesz levegőt.

Mit tegyél? Néhány ló, ha erősen kólikázik, agresszívvá, akár veszélyessé is válhat: ha így van, nem menj be a boxba. Ha elég nyugodt a lovad, vedyél el előle minden takarmányt, szénát. Nézd meg, van-e trágya a boxában. **Hívd fel az állatorvost és kövesd az utasításait.** Nem kell megakadályozni, hogy a ló lefeküdjön. A hempergéssel akár természetes úton is helyére mozdulhat egy elmozdult bélrész, ugyanakkor kicsi a valószínűsége, hogy emiatt legyen bélcsavarodása.

Az állatorvos megvizsgálja, mennyire, súlyos a helyzet: megnézi a ló pulzusát és légzését; meghallgatja a belét; megnézi a ló fogínyét; megvizsgálja, nincs-e kiszáradva; lehet, hogy leenged egy szondát az orrán keresztül, amivel meg tudja nézni, hogy a gyomor fel van-e telve folyadékkal, ami bélelzáródásra utalhat; és a végbélen keresztül kitapogatja nincs-e valamilyen gázzal telt, lefűződött bélszakasz, ami szintén elzáródást jelez. Az olyan súlyos fájdalom, ami csak átmenetileg javul a fájdalomcsillapítóktól, sajnos azt jelentheti, hogy elkerülhetetlen a műtét. Ilyen esetben sürgősen olyan állat klinikára kell szállítani a lovat, ahol el tudják végezni a szükséges beavatkozást.

ÜNNEPI BETEGSÉG

Az ünnepi betegség, vagy izomfesték vizelet gyakrabban fordul elő a lovaknál, mint a póniknál, a jelek alapján néha nehéz megkülönböztetni a kólikától. A tünetek rendszerint munka közben, vagy rögtön utána jelentkeznek, elsősorban akkor, ha néhány napig nem mozgott a ló.

Az ünnepi betegség pontos okai nem ismertek, a tüneteket az idézi elő, hogy felszaporodik a tejsav az izmokban a mozgás hatására. Bizonyos lovak sokkal fogékonyabbak rá, a háttérben genetikai hajlam állhat. Ha a ló étrendjében magas a szénhidrátok aránya, különösen, ha egy ideig nem dolgozik a ló (azaz nem csökkentjük az abrak takarmányok mennyiségét, ha „leállítjuk” a lovat), előidézheti a tünetek megjelenését. Az is előidézheti a betegséget, ha a ló étrendjében a nátrium-, kalcium- és kálium-klorid sók aránya eltolódik, azaz felborul a ló elektrolit háztartása.

Tünetek: Merevség, levertség, előfordulhat, hogy nem akar mozogni a ló. Foltokban izzadhat. Bizonyos izmok keménnyé és fájdalmassá válnak, különösen az ágyék- és fartájékon. A fájdalom miatt szaporábbá válik a légzés és a pulzus. A vizelet piros vagy barna lehet.

Tennivalók: Azonnal szállj le a lóról és lazítsd meg a hevedert. Ha van rá lehetőség, takard be a ló ágyékát, akár egy pulóverrel, vagy kabáttal, hogy melegen tudd tartani. Ne próbáld mozgatni a lovat, mert azzal további izomkárosodást okozhatsz. Ha lehet, kínáld meg friss vízzel és hívd ki azonnal az állatorvost. Néhány ló hajlamosabb az ünnepi betegségre, mint mások. Ha a lovad már egyszer túl esett rajta, nagyobb a valószínűsége, hogy újra megtörténik vele, ezért beszélj meg az állatorvossal, hogyan tudod megelőzni a bajt. Például azzal, ha odafigyelsz a takarmányozására, és rendszeresen, naponta dolgozol vele, fokozatos, lassú bemelegítéssel. Emellett naponta legalább egy órára érdemes kitenni karámba.

LÉGZÉSI NEHÉZSÉG

Minden esetben sürgős ellátást igényel, ha a ló nehezen tud lélegezni. A leggyakoribb ok a COPD-nek nevezett krónikus légzőszervi betegség hirtelen kialakuló tünete olyan lovaknál, amelyek allergiásak a szénában vagy szalmában lévő gomba spórákra vagy pollenre.

Tünetek: heveny roham. A ló kinyújtott nyakkal áll, nehezen lélegzik. A horpaszán látszik, hogy zihálva veszi a levegőt, előfordulhat, hogy köhög.

Teendők: hívd fel az állatorvost és magyarázd el pontosan, mit látsz a lovon. Ha a ló istállóban áll, alatta szalma, előtte széna van, vidd ki a szabad levegőre. Az állatorvos olyan gyógyszert ad neki, ami csökkenti a légúti görcsöt, ezáltal könnyíti a légzést. Nagyon fontos,

hogy megpróbáljátok kideríteni, mi okozza a rohamot, hogy lehetőleg megelőzhető legyen a roham ismételt előfordulása.

FULLADOZÁS

A fulladozást a nyelőcső (azaz a szájat a gyomorral összekötő emésztőszerv) eldugulása okozza, többnyire valamilyen tápláléktól. A leggyakoribb ok a száraz cukorrépaszelet etetése.

Tünetek: a ló levert, újra és újra nyelni próbál. Szájából csöpög a nyál és előfordulhat az is, hogy az orrában megjelenik a táplálék. Néha kitapintható a dugulás a nyak felénél, de ezzel nagyon óvatosnak kell lenni, mert a nyelőcső rendkívül érzékeny, sérülékeny szerv.

Teendők: minden takarmányt távolíts el a ló elől, és hívd az állatorvost. Sürgős esetről van szó, mert a visszaöklendezett étel bekerülhet a ló légcsövébe, s ez később tüdőgyulladáshoz vezethet. Az állatorvos nyugtatót ad a lónak, leenged egy gyomorszondát és megpróbálja vízzel fellazítani a dugulást.

A fulladozás legtöbb esetben megelőzhető azzal, ha megakadályozzuk, hogy a ló hozzá tudjon férni a tárolt takarmányokhoz, ha rendszeren beáztatjuk a cukorrépa szeletet etetés előtt, és ha figyelünk az etetett takarmányok méretére. Almát vagy sárgarépát hosszában szeletelve, vagy egészben adjuk, így a lónak el kell rágnia, mielőtt lenyeli.

TETANUSZ

A tetanuszt egy talajlakó baktérium okozza, amely a seben keresztül tud a szervezetbe jutni, és azt megfertőzni. A baktérium egy olyan mérget termel, ami megakadályozza, hogy az idegek normálisan működjenek. Legtöbb esetben halálos kimenetelű, ezért tetanusz ellen vakcinázni kell a lovat. Így tehát, ha a lovadon valamilyen seb keletkezik és még nincs beoltva tetanusz ellen, azonnal ki kell hívnod az állatorvost, aki lekezeli a sebet és beadja az oltást.

Tünetek: Merev a ló, nem akar mozogni. Előfordul, hogy túlreagál az olyan zajokra is, amelyek egyébként nem zavarják. Füleit hegyezi, orra kitágul, hátsó lábait kifeszíti, nem akar enni.

Teendők: Vidd be a lovat az istállóba és zárd rá az ajtót. Próbáld minél csendesebben tartani az istálló környékét. Késedelem nélkül hívd ki az állatorvost: sajnos azonban még az azonnali és nagyon intenzív kezeléssel is nehéz megmenteni a ló életét. *Mindig bizonyosodj meg róla, hogy a ló oltásai rendben vannak!*

SÚLYOS SÁNTASÁG

A sántaság legtöbb esetben nem kíván azonnali orvosi beavatkozást, ha azonban egyáltalán nem terheli valamelyik lábát a ló, nem bír mozogni vagy teljesen letört, ki kell hívnod az állatorvost. Lehet, hogy eltörtött valamilye, előfordulhat fertőzés van az ízületben vagy az ínszalagokban vagy súlyosan fertőződhet a pata. Ha lehet, tartsd az istállóban. Ha ez nem megoldható, az állatorvos megérkezéséig tartsd egy helyben, nem mozgasd.

SAVÓS PATAIRHAGYULLADÁS

A savós patairha-gyulladás azonnali állatorvosi beavatkozást tesz szükségessé. Főképp a kis méretű, legelőn tartott pónik érzékenyek erre a betegségre.

Tünetek: A póni, vagy a ló nem akar mozogni, merevnek látszik. Ha megfogod a patáit, forrónak érzed. A patairhagyulladás miatt elsősorban a pata hegyfala fájdalmas, ezért úgy próbál állni, hogy a sarkain egyensúlyoz, hogy csökkentse a fájdalmat.

Teendők: Ne erőltesd a mozgást. Ne hűtsd a patáit. Hívd ki az állatorvost.

